Header stdlib.h

Header	Opis zawartych funkcji	Podstawowe funkcje
stdlib.h	Funkcje biblioteki standardowej: zarządzanie pamięcią, narzędzia programowe, konwersje ciągów znaków, liczby losowe, algorytmy	Konwersje łańcuchów znakowych do formatów liczbowych i odwrotnie atof(), atoi(), atol(), itoa(), ltoa(), strtod(), strtol(), strtoul(), strtoull()
		Generowanie sekwencji pseudolosowych rand(), srand()
		Alokacja pamięci i cofanie alokacji pamięci malloc(), calloc(), realloc(), free(), coreleft()
		Sterowanie procesami abort(), exit(), system()
		Sortowanie, wyszukiwanie qsort(), bsearch()
		Matematyka abs(), labs(), div(), ldiv()

#include<stdlib.h>

Konwersje łańcuchów znakowych do formatów liczbowych i odwrotnie

- atof(s) konwertuje ciąg s na double (liczbę podwójnej precyzji; NIE na float)
- atoi(s) konwertuje ciąg s na liczbę całkowitą (alphanumeric to integer)
- atol(s) konwertuje ciąg s na liczbę long integer (alphanumeric to long integer)
- itoa(n, bufor, podstawa systemu)
 konwertuje liczbę całkowitą n z systemu liczbowego (zwykle
 '10' bo z systemu dziesiętnego) na ciąg (integer to alpha) i umieszcza go w buforze
- Itoa(n, bufor, podstawa systemu) konwertuje liczbę n long integer z systemu liczbowego (zwykle
 '10' bo z systemu dziesiętnego) na ciąg (long to alpha) i umieszcza go w buforze
- **strtod(**s, end pointer) konwertuje ciąg s na *double* (wymagana jest tu deklaracja tzw. *end pointera*)
- strtol(s, end pointer, podstawa systemu) konwertuje ciąg s (wymagana jest tu deklaracja tzw. end pointera) na long integer określonej podstawy systemu liczbowego (zwykle '10' dziesiętnego)
- strtoul(s, end pointer, podstawa systemu) konwertuje ciąg s (wymagana jest tu deklaracja tzw. end pointera) na unsigned long integer określonej podstawy systemu liczbowego (zwykle '10' dziesiętnego)
- strtoll(s, end pointer, podstawa systemu) konwertuje ciąg s (wymagana jest tu deklaracja tzw.
 end pointera) na long long integer określonej podstawy systemu liczbowego (zwykle '10' dziesiętnego)
- strtoull(s, end pointer, podstawa systemu) konwertuje ciąg s (wymagana jest tu deklaracja tzw. end pointera) na unsigned long long integer określonej podstawy systemu liczbowego (zwykle '10' dziesiętnego)

Jeżeli ciąg zostaje zamieniony na liczbę to dodaję do niej 5 aby udowodnić, że to naprawdę jest liczba:

```
// Konwersje tańcuchów znakowych do formatów liczbowych i odwrotnie

#include <stdio.h>
#include <stdlib.h> // ten temat
#include <locale.h> // dla 'setlocale()'

int main()
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); // polskie znaki
```

```
char s1[50] = "123.456789";
   char s2[50] = "123";
   char s3[50] = "11223344";
   int n1 = 555;
   char bufor[50];
  long int n2 = 11223344;
   char *eptr;
  printf("\n - - - - - Funkcje biblioteki standardowej, stdlib.h - - - - - - ");
  printf("\n * Konwersje łańcuchów znakowych do formatów liczbowych i odwrotnie\n\n");
   printf(" Zamiana ciągu \"%s\" na liczbę 'double' + 5: %lf\n", s1, atof(s1) + 5);
   printf(" Zamiana ciągu \"%s\" na liczbę całkowitą + 5: %d\n", s2, atoi(s2) + 5);
   printf(" Zamiana ciągu \"%s\" na liczbe 'long integer' + 5: %ld\n\n", s3, atol(s3) + 5);
  itoa(n1, bufor, 10);
   printf(" Zamiana liczby całkowitej %d na ciąg: \"%s\"\n", n1, bufor );
   ltoa(n2, bufor, 10);
  printf(" Zamiana liczby 'long integer' %ld na ciąg: \"%s\"\n\n", n2, bufor );
  printf(" Zamiana ciągu \"%s\" na liczbę 'double' + 5: %lf\n", s3, strtod(s3, &eptr) + 5);
  printf(" Zamiana ciągu \"%s\" na liczbę 'long integer' + 5: %ld\n", s3, strtol(s3, &eptr, 10) + 5);
  printf(" Zamiana ciągu \"%s\" na liczbę 'unsigned long integer' + 5: %lu\n", s3, strtoul(s3, &eptr,
10) + 5);
  printf(" Zamiana ciągu \"%s\" na liczbę 'long long integer' + 5: %lld\n", s3, strtoll(s3, &eptr, 10)
+ 5);
  printf(" Zamiana ciągu \"%s\" na liczbę 'unsigned long long integer' + 5: %llu\n", s3, strtoull(s3,
ext{deptr}, 10) + 5);
  return 0;
}
```

```
* Konwersje łańcuchów znakowych do formatów liczbowych i odwrotnie

Zamiana ciągu "123.456789" na liczbę 'double' + 5: 128.456789

Zamiana ciągu "123" na liczbę całkowitą + 5: 128

Zamiana ciągu "11223344" na liczbę 'long integer' + 5: 11223349

Zamiana liczby całkowitej 555 na ciąg: "555"

Zamiana liczby 'long integer' 11223344 na ciąg: "11223344"

Zamiana ciągu "11223344" na liczbę 'double' + 5: 11223349.000000

Zamiana ciągu "11223344" na liczbę 'long integer' + 5: 11223349

Zamiana ciągu "11223344" na liczbę 'unsigned long integer' + 5: 11223349

Zamiana ciągu "11223344" na liczbę 'long long integer' + 5: 11223349

Zamiana ciągu "11223344" na liczbę 'long long integer' + 5: 11223349

Zamiana ciągu "11223344" na liczbę 'unsigned long long integer' + 5: 11223349

Zamiana ciągu "11223344" na liczbę 'unsigned long long integer' + 5: 11223349

Zamiana ciągu "11223344" na liczbę 'unsigned long long integer' + 5: 11223349
```

Generowanie sekwencji pseudolosowych

int rand(void) - generuje liczbę pseudolosową

• **void srand(**unsigned int *seed*) - generuje liczbę pseudolosową *rand()* w zależności od ustawionej liczby *seed*. Sekwencja liczb jest powtarzalna w każdym uruchamianiu programu co ułatwia jego testowanie.

```
// Generowanie sekwencji pseudolosowych
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
                                 // ten temat
#include <locale.h>
                                  // dla 'setlocale()'
int main()
{ setlocale(LC CTYPE, "Polish"); // polskie znaki
  printf("\n - - - - - Funkcje biblioteki standardowej, stdlib.h - - - - - -");
  printf("\n * Generowanie sekwencji pseudolosowych\n\n");
  printf(" Maksymalna wartość generowanej liczby losowej to %d\n", RAND_MAX);
  for (int i=0; i<2; i++)
   { printf("\n Ciąg liczb pseudolosowych: ");
     for (int j=0; j<6; j++) printf("%d ", rand() );</pre>
      printf("...");
   }
  printf("\n");
  for (int i=0; i<2; i++)
   { printf("\n Ciąg liczb pseudolosowych o takiej samej sekwencji w każdym ranowaniu: ");
     srand(100);
     for (int j=0; j<6; j++) printf("%d ", rand() );</pre>
      printf("...");
  printf("\n");
   return 0;
```

Wynik działania programu:

Alokacja pamięci i cofanie alokacji pamięci

- malloc(liczba bajtów) przydziela pamięć i zwraca wskaźnik do lokalizacji
- calloc(liczba bajtów) to samo co malloc(), ale inicjuje pamięć za pomocą zer
- realloc(adres, liczba bajtów) zmienia rozmiar bloku pamięci wcześniej przydzielony przez malloc()
 lub calloc()
- free(x) zwalnia miejsce w pamięci obiektu x, już niepotrzebnego, do którego wcześniej przydzielono pamięć

• **coreleft()** - podaje ilość nieużytej jeszcze pamięci dostępnej dla działania programu

Funkcje te są dostępne w 'Turbo C++' w header'ze <alloc.h>.

W 'Dev C++' są one w <stdlib.h> z tym, że brakuje tu **int coreleft(void)** - funkcji podającej ilość pozostałej pamięci w obszarze działania programu.

Uwaga: Funkcja coreleft() jest nieobecna w 'Dev C++' ale bardzo ważna w "C". Dlaczego? Każda aplikacja uruchomiona na komputerze rezerwuje sobie rozmiar tzw. pamięci operacyjnej. Powinna ona być wystarczająco duża aby obsługiwać wymagane przez użytkownika (Ciebie) zadania. Tymczasem nieograniczony tematycznie kompilator języka "C" taki jak Turbo C++ rezerwuje sobie deklarację jednego z tzw. modeli pamięci - Tiny, Small (domyślny), Compact, Medium, Large i Huge. Jeżeli chcesz wprowadzić do programu element wymagający rezerwacji pokaźnej ilości pamięci (np. obraz/image), to sprawdź ile on zajmuje pamięci [funkcją sizeof()] i ile wolnej pamięci pozostało w 'przestrzeni operacyjnej' [funkcją coreleft()]. Ta ostatnia musi być większą liczbą. Jeżeli tak nie jest, to zmień 'model' na większy.

Tak samo ważne jest uwolnienie pamięci obiektu już w programie nieużywanego [funkcją free()].

```
// Alokacja pamięci i cofanie alokacji pamięci
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
                                 // ten temat
#include <locale.h>
                                 // dla 'setlocale()'
int main()
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); // polskie znaki
   int pracownicy, *lista, suma = 0;
   printf("Wprowadź liczbę pracowników: ");
   scanf("%d", &pracownicy);
   // dynamiczne przydzielanie pamięci
   lista = (int*) malloc(pracownicy * sizeof(int));
   printf("\nPodaj płacę każdego pracownika z osobna w liczbach całkowitych: \n");
   for(int licznik = 0; licznik < pracownicy; licznik++)</pre>
   { printf("Pracownik nr %d : ", licznik+1);
      scanf("%d", &lista[licznik]);
      suma += lista[licznik];
   }
// Tablice lista[] można wykorzystać do takich obliczeń statystycznych jak:
// 1. mediane płac
   2. przedziału dominanty płac
// 3. odchylenia standardowego
// 4. ...
   printf("\nŚrednia płaca wynosi %d PLN", suma/pracownicy);
   free(lista);
   return 0;
}
```

Sterowanie procesami

- abort() wymusza przerwanie działania programu bez wyczyszczenia: nie zamyka pliku, nie usuwa
 plików tymczasowych
- exit() przerywa działanie programu z wyczyszczeniem bufora
- system() pozwala na wykonanie poleceń zewnętrznych

Sortowanie, wyszukiwanie

- qsort() sortowanie tablicy
- bsearch() wyszukiwanie binarne w tablicy

```
// qsort() i bsearch() dla tablicy liczb całkowitych i znaków
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
                         // ten temat
#include <string.h>
                          // dla strlen()
#include <locale.h>
                          // dla 'setlocale()'
// Funkcja porównująca dwie liczby całkowite - zarówno dla qsort() jak i bsearch()
int porownaj_liczby(const void* a, const void* b)
{
   return (*(int*)a - *(int*)b);
}
int tablica[] = { 178, 224, 3, 254, 5,
                                      6, 136, 9,
                                                      8,
                                                          10,
               127, 12, 348, 141,
                                 15, 616, 17, 18, 169, 20,
                   22, 623, 24, 525, 26, 27, 456,
               21,
                                                     29,
                                                         30,
               128, 832, 733, 34, 35, 36, 37, 638, 39,
                                                         145,
               41, 75, 43, 44, 445, 46, 145, 48, 949,
                                                         150.
               51,
                   52, 53, 54, 55, 56, 57, 58,
                                                     59,
                                                         360,
               61, 124, 63, 64,
                                  65, 66, 67, 376, 69,
                                                         740,
                   72, 73, 74,
                                 42, 76, 77, 78,
                                                     79,
               129,
                                                         680,
               81, 282, 83, 384,
                                  85, 122, 87,
                                                88, 89,
                                                         690,
               191, 92, 493, 594,
                                            98,
                                  97, 96,
                                                95, 123,
                                                         100
            };
```

```
// Funkcja porównująca dwa znaki - zarówno dla qsort() jak i bsearch()
int porownaj znaki(const void* x, const void* y)
   return (*(char*)x - *(char*)y);
}
char zdanie[] = "the quick brown fox jumps over the lazy dog";
int main()
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); // polskie znaki
// Obliczanie ilości elementów tablicy liczb całkowitych
  int rozmiar elementu = sizeof(int);  // rozmiar pojedynczego elementu
  int liczba_elementow = sizeof(tablica) / rozmiar_elementu;
  int szukany_element = 141;
                                      // szukana liczba (do wymiany)
  int *rezultat;
                                       // pointer do rezultatu przeszukiwania
  // qsort() dla sortowania tablicy
  qsort(tablica, liczba_elementow, rozmiar_elementu, porownaj_liczby);
  // Wypisz wynik sortowania
  printf("\n Tablica posortowana:\n");
  for (int i = 0; i < liczba_elementow; i ++)</pre>
  { printf("%5d", tablica[i]);
     if((i+1) % 10 == 0) printf("\n");
  }
  // rezultat przeszukiwania tablicy w celu znalezienia 'szukany_element' (=
'rezultat')
  rezultat = (int*)bsearch(&szukany_element, tablica, liczba_elementow,
rozmiar_elementu, porownaj_liczby);
  if (rezultat) // to samo co: if (rezultat != NULL) nawet przy szukaniu zera
     printf("\nLiczba %d została znaleziona na pozycji %d tablicy posortowanej\n",
*rezultat, rezultat - tablica + 1);
  else
     printf("\nLiczby %d nie ma w tablicy\n", szukany_element);
  int rozmiar_elementu_znak = sizeof(char); // rozmiar pojedynczego elementu
  char szukany_element_znak = 't';  // szukana litera (do wymiany)
  char *rezultat_znak;
                                   // pointer do rezultatu przeszukiwania
  // Obliczanie ilości znaków (elementów zdania, tablicy znaków)
  liczba_elementow = strlen(zdanie);
  // qsort() dla sortowania tablicy znaków
  qsort(zdanie, liczba_elementow, sizeof(char), porownaj_znaki); // sizeof(char)=1
```

```
// Wypisz wynik sortowania bez powtórzeń i bez spacji
   printf("\n\n Alfabet: ");
   for (int i = 0; i < liczba elementow; i++)</pre>
   { if((i > 0 && zdanie[i] == zdanie[i-1]) || zdanie[i] == ' ') continue;
      printf("%c", zdanie[i]);
   }
   // Wypisz wynik sortowania z powtórzeniami w tym ze spacjami
   printf("\n Znaki z powtórzeniami w tym ze spacjami: \'");
   for (int i = 0; i < liczba elementow; i++)</pre>
      printf("%c", zdanie[i]);
   printf("\'");
   // rezultat przeszukiwania tablicy w celu znalezienia 'szukany element' (=
'rezultat_znak')
   rezultat_znak = (char*)bsearch(&szukany_element_znak, zdanie, liczba_elementow,
rozmiar elementu znak, porownaj znaki);
   if (rezultat_znak)
                                         // to samo co: if (rezultat_znak != NULL)
      printf("\nZnak %c został znaleziony na pozycji %d tablicy posortowanej\n",
*rezultat znak, rezultat znak - zdanie + 1);
      printf("\nZnaku %c nie ma w tablicy znaków\n", szukany_element_znak);
   return 0;
}
```

```
Tablica posortowana:
   3
        5
            6
                 8
                      9
                          10 12
                                    15
                                        17
                                             18
   20
       21
            22
                 24
                      26
                          27
                               29
                                    30
                                        34
                                             35
               41
                          43
                              44
  36
       37 39
                     42
                                   46
                                        48
                                             51
  52
       53
           54
               55
                      56
                          57
                               58
                                    59
                                        61
                                             63
  64
       65 66
                67
                     69
                          72
                               73
                                    74
                                        75
                                             76
  77
       78 79
                81
                     83
                          85
                              87
                                    88
                                        89
                                             92
  95
       96
           97
                98 100 122 123
                                   124
                                       127 128
  129 136 141
                         150
               145
                    145
                             169
                                   178
                                       191
                                            224
  254
      282 348
                360
                    376
                         384
                              445
                                   456
                                       493
                                            525
  594 616 623
                638 680 690 733 740 832 949
Liczba 141 została znaleziona na pozycji 73 tablicy posortowanej
 Alfabet: abcdefghijklmnopqrstuvwxyz
Znaki z powtórzeniami w tym ze spacjami: ' abcdeeefghhijklmnoooopqrrsttuuvwxyz'
Znak t został znaleziony na pozycji 35 tablicy posortowanej
Process exited after 11.69 seconds with return value 0
Press any key to continue . . .
```

Proponuję swoje własne przeszukiwanie binarne:

```
// Przeszukiwanie binarne
// Warunek: Dane muszą być wstępnie posortowane (tu: użyłem sortowanie bąbelkowe)
// Proces: Dane zostaną podzielone na pół (stąd nazwa: binarne/dwójkowe) i program
         sprawdza, w którym z tych przedziałów może znaleść się szukany element.
//
         Czy element nie jest na granicy wybranego przedziału? Jeżeli nie, to...
//
         ... znowu podzielony zostaje wybrany przedział na pół ... itd. aż...
//
         ... szukany element znajdzie się na granicy przedziału (= granicznemu)
//
         lub graniczne elementy się zcalą co znaczy, że elementu nie ma w danych.
//
#include<stdio.h>
#include <locale.h>
                                // dla 'setlocale()'
#define MAX 100
                                    5, 6, 136,
int a[MAX] = { 178, 224, 3, 254,
                                                     9, 8, 10,
              127, 12, 348, 141, 15, 616, 17, 18, 169, 20,
                                          26, 27, 456,
                   22, 623, 24, 525,
                                                         29, 30,
               21,
              128, 832, 733, 34, 35, 36, 37, 638, 39, 145,
               41, 75, 43, 44, 445, 46, 145, 48, 949,
                                                               150,
                   52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59,
               51,
                                                               360,
               61, 124, 63, 64, 65, 66, 67, 376, 69, 740,
              129, 72, 73, 74, 42, 76, 77, 78, 79,
                                                               680,
              81, 282, 83, 384, 85, 122, 87, 88, 89,
                                                               690,
              191, 92, 493, 594, 97, 96, 98, 95, 123, 100
           };
int znalazlem = 0;
int i, j;
int x = 101;
                               // szukana liczba (do wymiany)
int ilosc_krokow = 0;
int temp;
int min, max, polowa;
int main()
{ setlocale(LC CTYPE, "Polish"); // polskie znaki
                             // sortowanie bąbelkowe
  for(i = 0; i < MAX-1; i++)
     for(j = i+1; j < MAX; j++)
        if(a[i] > a[j])
        { temp = a[j];
           a[j] = a[i];
          a[i] = temp;
        }
  printf("\n Tablica posortowana:\n");
  for (i = 0; i < MAX; i++)
  { printf("%5d", a[i]);
     if((i+1) % 10 == 0) printf("\n");
  }
  // przeszukiwanie binarne
```

```
min = 0;
  max = MAX-1;
  do
  { ilosc_krokow++;
     polowa = (min + max) / 2;
     if(x == a[min])
     { znalazlem = 1; j = min; break; }
                                                   // znalazł
     if(x == a[max])
     { znalazlem = 1; j = max; break; }
                                                    // znalazł
     if(min + 1 == max | min == max) break;
                                                    // ostatecznie nie znalazł
     if(x > a[min] && x < a[polowa]) max = polowa; // szuka dalej</pre>
       else (min = polowa);
  } while (znalazlem == 0);
  if(znalazlem == 1)
  { printf("\n\n Liczba %d jest w tablicy", x);
    printf("\n\n Liczba zostala znaleziona na pozycji %d tablicy posortowanej", j+1);
  }
  else
    printf("\n\n Liczby %d nie ma w tablicy", x);
  printf("\n Ilość kroków = %d \n", ilosc_krokow);
}
```

```
Tablica posortowana:
    3
         5
              6
                   8
                        9
                             10
                                  12
                                       15
                                            17
                                                 18
                                  29
   20
        21
             22
                  24
                       26
                             27
                                            34
                                       30
                                                 35
   36
        37
             39
                  41
                       42
                             43
                                  44
                                       46
                                            48
                                                 51
   52
        53
             54
                  55
                       56
                             57
                                  58
                                       59
                                            61
                                                 63
   64
        65
             66
                  67
                       69
                             72
                                  73
                                       74
                                            75
                                                 76
                                            89
             79
                  81
                       83
                             85
                                  87
                                                 92
   77
        78
                                       88
   95
        96
             97
                  98
                      100
                           122
                                123
                                      124
                                           127
                                                128
  129
       136 141
                145
                      145
                           150
                                 169
                                      178
                                           191
                                                224
  254
       282
            348 360
                      376
                           384
                                 445
                                      456
                                           493
                                                525
  594
            623 638
                     680 690
       616
                                 733
                                      740
                                           832
                                                949
 Liczby 101 nie ma w tablicy
 Ilość kroków = 7
Process exited after 12.01 seconds with return value 0
Press any key to continue . . .
```

```
Matematyka
   abs(int x)
                  - podaje wartość bezwzględną liczby całkowitej x
  labs(long int x)
                  - podaje wartość bezwzględną liczby long integer x
                  - dzielenie liczb całkowitych x przez y (oblicza iloraz i resztę)
  div(int x, int y)
      Skopiowane z stdlib.h
            typedef struct {
                    int
                            quot;
                    int
                            rem;
            } div t;
                        _Cdecl div(int __numer, int __denom);
            div t
      Dzieli numer (dzielna, licznik) przez denom (dzielnik, mianownik) dając część całkowitą 'quot'
      ireszte 'rem'.
   Idiv(long int x, long int y) - dzielenie liczb long integer x przez y (oblicza iloraz i resztę)
      Skopiowane z stdlib.h
            typedef struct {
                    long
                            quot;
                    long
                            rem;
            } ldiv_t;
                        _Cdecl ldiv(long __numer, long __denom);
            ldiv_t
      Dzieli numer (dzielna, licznik) przez denom (dzielnik, mianownik) dając część całkowitą 'quot'
      ireszte 'rem'.
// Matematyka
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>
                                   // ten temat
                                    // dla 'setlocale()'
#include <locale.h>
int main()
{ setlocale(LC_CTYPE, "Polish"); // polskie znaki
printf("\n\t Wartość bezwzględna liczb całkowitych\n");
                    ***** dla liczb całkowitych
   int liczba = -33;
                                        // zmienna do wymiany
```

printf("Wartość bezwzględna liczby %d to %d.\n", liczba, abs(liczba));

printf("Wartość bezwzględna liczby %ld to %ld.\n", liczba_long, abs(liczba_long));

// obiekt typu div t, który jast strukturg

// o zmiennych 'quot' i 'rem'

************ dla długich liczb całkowitych **** long int liczba_long = -11112222; // zmienna do wymiany

****** dla liczb całkowitych int dzielna = 121, dzielnik = 35; // zmienne do wymiany

printf("\n\t Dzielenie liczb całkowitych\n");

div t rezultat dzielenia;

///////////// dzielenie liczb całkowitych ////////////////

```
Wartość bezwzględna liczby całkowitych
Wartość bezwzględna liczby -33 to 33.
Wartość bezwzględna liczby -11112222 to 11112222.

Dzielenie liczb całkowitych
121 podzielone przez 35 daje 3 całe i 16 reszty.
11112222 podzielone przez 121 daje 91836 całe i 66 reszty.

Process exited after 13 seconds with return value 0
Press any key to continue . . .
```